

[Søren Olesen.]

forsøg. Der er inden for hele det store område, som industrien omfatter, mange problemer med at finde nye veje, som kan bidrage til bedre forhold og bedre samarbejde mellem arbejdsgivere og arbejdere, og derfor, selv om der er visse ting, jeg ikke synes om i den form, forslaget nu har fået, mener jeg altså, det er værd at gøre forsøget og se, om det kan føre noget heldigt med sig.

Jeg kan derfor anbefale det nu foreliggende ændringsforslag.

Kryger: Det forslag om udbyttedeling, der gennem en lang årrække har været fremsat i folketinget af det radikale venstre, ser jo nu ud til at være nået til vejs ende, ganske vist, synes jeg, i ret ændret skikkelse.

Når jeg ikke kan anbefale at gå med til forslaget gennemførelse, vil jeg gerne straks understrege, at det ikke skyldes manglende ønske om at skabe det bedst mulige forhold mellem arbejdere og arbejdsgivere. Men dette finder jeg er nået allerede gennem den frivillige ordning, som gennem adskillige år har været indført i flere større og mindre virksomheder, den hjælpefondensordning, som efter min erfaring har virket til stor tilfredshed ikke mindst blandt arbejderne.

Men når man nu har spørgsmålet om udbyttedeling så nær ind på livet, kan jeg ikke lade være at gøre opmærksom på, at selve udbyttedelingen egentlig slet ikke — efter de erfaringer, man har indhøstet, og efter de oplysninger, vi har fået i udvalget — har vist sig at være særlig fremmende. Jeg tror, jeg tør sige, det har lydt gennem udtalelserne her i dag, at udbyttedelingsordningen egentlig ikke har nogen værdi under en almindelig lavkonjunktur. Da spørgsmålet var til behandling her i tinget i perioden 1952-53, gav jeg udtryk for min store betænkelighed, fordi det viste sig, at udbyttedelingen meget let kunne skabe vanskeligheder, når det tidspunkt indtraf, da virksomhederne ikke kunne give udbytte. Inden for Atlas har man jo haft udbyttedeling gennem nogle år, men jeg havde indtrykket af — efter den direkte forespørgsel jeg rettede — at man erkendte, man havde haft det i en periode, hvor konjunkturerne var med og man derfor ganske naturligt kunne hæve udbyttet år for år. I modsætning hertil observerede jeg i forrige samling, at

bl. a. det store firma Schous Fabrikker havde måttet opgive ordningen, fordi man var kommet i gang med den på et tidspunkt, hvor det havde vist sig at man ikke kunne udbetale udbytte; som følge heraf var der opstået en vis utilfredshed blandt arbejderne.

Jeg selv har den sikre overbevisning, at hvis man kan udbygge hjælpefondensordningen, er man inde på den rette linje, men jeg har ingen tiltro til, at dette, at folketinget vedtager, at der skal nedsættes et nævn, således som foreslået, i nogen henseende vil kunne virke fremmende. Jeg kan ikke rigtig forstå, at folketinget her ligesom vil blande lovgivning og frivillighed sammen. Hvad skal så loven betyde? Jeg har egentlig ment, at når folketinget beskæftigede sig med den slags ting, var det for at give ikke blot retningslinjer, men ganske bestemte regler, som skulle overholdes. Dette lovforslag bygger ene og alene på frivillighedens grund, og jeg har det indtryk — jeg tror, at adskillige ude omkring i landet vil give mig ret deri — at nævnet ikke bliver ret meget andet end et omsvøbsdepartement. Jeg ved godt, at den højtærede økonomi- og arbejdsminister har givet løfte om, at udgifterne til dette nævn skulle blive de mindst mulige. Ikke desto mindre fik vi i udvalget at vide, at selvfølgelig måtte der under alle omstændigheder være en fuldmægtig og en kontordame med en skrivemaskine. Alt sammen en begyndelse — til hvad? Til at udsende cirkulærer til håndværkere og industridrivende om at indsende beretninger både om deres økonomiske forhold og om deres arbejdsmæssige forhold.

Jeg er bange for, at loven — og derfor må jeg gå imod forslaget — vil komme til at virke stik modsat det, man egentlig havde tænkt. Jeg tror, vi er adskillige, der er enige om, at jo mere staten griber ind på det private erhvervslivs områder, des mere modvilligt vil erhvervslivet blive. Jeg synes, jeg i det ærede medlem hr. Hans Rasmussens udtalelser sporede lidt i retning af, at staten her ligesom begyndte på en undersøgelsesform — eller i hvert fald meget let kan komme ind på en undersøgelsesform, som erhvervslivet slet ikke er interesseret i.

Jeg tror, at det største udbytte, man opnår af denne lov, vil være, at skatte-